บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2549 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการเก็บรวมรวบข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้ง 3 ฝ่าย ประกอบด้วย 1) อาจารย์ผู้สอน 2) นักศึกษาทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษา และ 3) ผู้ใช้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับมหาบัณฑิต ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ผลการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจารย์ผู้สอน
2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อหลักสูตร
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา
4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตร
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้มหาบัณฑิต
6. ผลการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิต

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจารย์ผู้สอน

จากการส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอน จำนวน 30 คน มีผู้ตอบกลับมาในเวลาที่กำหนด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) สถานภาพ		
อาจารย์ประจำ	3	21.4
อาจารย์พิเศษ	11	78.6
รวม	14	100.0
2) เพศ		
ชาย	9	64.3
หญิง	5	35.7
รวม	14	100.0
3) อายุ		
ไม่เกิน 40 ปี	1	7.1
40 – 49 ปี	1	7.1
50 ปีขึ้นไป	12	85.8
รวม	14	100.0
4) ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	5	35.7
ปริญญาเอก	9	64.3
รวม	14	100.0
5) ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	5	35.7
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	3	21.4
รองศาสตราจารย์	5	35.7
อื่น ๆ ระบุ (ผู้เชี่ยวชาญ)	1	7.1
รวม	14	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6) ประสบการณ์ด้านการสอน		
ไม่เกิน 10 ปี	2	14.4
10 – 20 ปี	1	7.1
21 – 30 ปี	5	35.7
31 – 40 ปี	5	35.7
41 ปีขึ้นไป	1	7.1
รวม	14	100.0
7) วิชาที่เคยสอน (ตอบมากกว่า 1)		
- กระบวนทัศน์การพัฒนา	4	28.6
- ญาณวิทยา	-	-
- ระเบียบวิธีวิจัย	4	28.6
- บูรณาการภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาชุมชน	4	28.6
- เศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียง	4	28.6
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	4	28.6
- เครือข่ายชุมชนและกระบวนการสื่อสารฯ	4	28.6
- สัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา	4	28.6
- การวิจัยและพัฒนาชุมชน	8	57.1
- สัมมนาเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียง	1	7.1
- สัมมนาทางเครือข่ายการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	3	21.4
- การค้นคว้าอิสระ	1	7.1
รวม	41	292.9

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์พิเศษมากกว่าอาจารย์ประจำ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุ 50 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการรองศาสตราจารย์กับอาจารย์เท่า ๆ กัน (ร้อยละ 35.7) รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้ว 21 – 30 ปี พอ ๆ กัน

31 – 40 ปี (ร้อยละ 35.7) วิชาที่เคยสอนส่วนใหญ่ ได้แก่ วิชาการวิจัยและพัฒนาชุมชน ส่วนรายวิชาอื่น ๆ เคยสอนเป็นอันดับสองรองลงมา

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อหลักสูตร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร จำแนกตามด้านบริบท (Context)

ประเด็นข้อคำถามด้านบริบท (Context)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. สภาพแวดล้อมหลักสูตร				
1.1 หลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.21	.579	มากที่สุด	2
1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.50	.650	มากที่สุด	1
1.3 หลักสูตรเน้นความเป็นบูรณาการ	4.14	.770	มาก	3
1.4 หลักสูตรเน้นเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.21	.893	มากที่สุด	2
1.5 หลักสูตรสนองความต้องการของท้องถิ่น	4.07	.917	มาก	4
รวม	**4.23**	**.602**	**มากที่สุด**	
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
2.1 ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	4.43	.514	มากที่สุด	1
2.2 ให้มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าวิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3.93	.829	มาก	5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านบริบท (Context)
2.3 ให้มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
2.4 เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถนำความรู้จากแนวคิดทฤษฎีและสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา พัฒนาที่เหมาะสมกับสังคมไทย
2.5 ให้มีคุณธรรม จริยธรรม รักท้องถิ่น และภาคภูมิใจในความเป็นไทย
รวม
3. โครงสร้างของหลักสูตร
3.1 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร (36 หน่วยกิต) เหมาะสม
3.2 จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาสัมพันธ์ (9 หน่วยกิต) เหมาะสม
3.3 จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะด้าน (24 หน่วยกิต) เหมาะสม
3.4 จำนวนหน่วยกิตหมวดการค้นคว้าอิสระ (3 หน่วยกิต) เหมาะสม
รวม
4. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
4.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
4.2 สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านบริบท (Context)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
4.3 มีความยากง่ายเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน	4.00	.555	มาก	3
4.4 มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	3.93	.997	มาก	4
4.5 มีความหลากหลายเน้นบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ	4.07	.730	มาก	2
4.6 มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้เรียนภาคทฤษฎี 3 ครั้ง (21 ชั่วโมง) ภาคปฏิบัติ 4 ครั้ง (28 ชั่วโมง)	3.93	.730	มาก	4
รวม	**4.05**	**.604**	**มาก**	**3**
รวมด้านบริบท	**4.08**	**.582**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฯ ด้านบริบทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (μ =4.11) ในประเด็นความรู้ความเข้าใจ คุณธรรม จริยธรรม ความรักท้องถิ่นและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ด้านเนื้อหาของหลักสูตร (μ =4.05) ในประเด็นเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งมีความหลากหลายเน้นบูรณาการกับศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ และด้านโครงสร้างของหลักสูตร (μ =3.95) ในประเด็นจำนวนหน่วยกิต 36 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตรและ 24 หน่วยกิต สำหรับหมวดวิชาเฉพาะด้าน แต่การค้นคว้าอิสระ 3 หน่วยกิต (น้อยเกินไป) ตามลำดับ สำหรับบริบทที่ผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของหลักสูตร (μ =4.23) ในประเด็นที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติและเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ประเด็นข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. ความพร้อมของผู้เรียน				
1.1 มีความรู้พื้นฐานเหมาะสมต่อการเรียนสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3.50	.760	มาก	3
1.2 มีความพร้อมในด้านการเรียน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.50	.650	มาก	3
1.3 มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและชอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง	3.36	.745	ปานกลาง	4
1.4 มีความภาคภูมิใจต่อการเรียนสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3.79	.802	มาก	2
1.5 มีความหลากหลายทั้งวัยวุฒิและคุณวุฒิเหมาะสมกับสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	4.43	.646	มากที่สุด	1
รวม	**3.71**	**.591**	**มาก**	
2. ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้				
2.1 มีหนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอนจำนวนเพียงพอ	2.79	.975	ปานกลาง	7
2.2 มีหนังสือ ตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	2.93	.829	ปานกลาง	5
2.3 มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของรายวิชา	3.21	1.051	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
2.4 มีการจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.29	1.139	ปานกลาง	3
2.5 มีอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่เหมาะสม	3.29	1.139	ปานกลาง	3
2.6 มีชุมชนเพียงพอที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมความรู้และทักษะ	4.21	.802	มากที่สุด	1
2.7 สถานที่เรียนมีบรรยากาศที่ดีเหมาะสมกับการศึกษาเรียนรู้	3.43	1.222	มาก	2
2.8 การติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์ฯมีความสะดวกรวดเร็ว	3.21	1.122	ปานกลาง	4
2.9 การติดต่อประสานงานกับโครงการบัณฑิตศึกษามีความสะดวกรวดเร็ว	2.86	1.167	ปานกลาง	6
รวม	**3.25**	**.933**	**ปานกลาง**	2
รวมด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	**3.48**	**.711**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในประเด็นด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของผู้เรียน (μ =3.17) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นความหลากหลายทั้งวัยวุฒิและคุณวุฒิของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง (μ =3.25) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นความเพียงพอของหนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอน และประเด็นการติดต่อประสานงานกับโครงการบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรด้านกระบวนการ (Process)

ประเด็นข้อคำถามด้านกระบวนการ (Process)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. การจัดการเรียนการสอน				
1.1 มีการชี้แจงคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนก่อนเข้าสู่เนื้อหา	4.43	.852	มากที่สุด	1
1.2 มีการชี้แจงเงื่อนไขในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.29	.825	มากที่สุด	3
1.3 มีการจัดสัดส่วนในการเรียนการสอนทางด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.21	.802	มากที่สุด	4
1.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.43	.646	มากที่สุด	1
1.5 มีการประยุกต์เนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง	4.29	.726	มากที่สุด	3
1.6 เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงออก	4.29	.825	มากที่สุด	3
1.7 ปลูกฝังการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.21	.802	มากที่สุด	4
1.8 ปลูกฝังความเป็นผู้มีจรรยาบรรณทางวิชาการ	4.21	.699	มากที่สุด	4
1.9 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละวิชา	4.07	.616	มาก	6
1.10 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลาย	4.07	.829	มาก	6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านกระบวนการ (Process)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1.11 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.36	.842	มากที่สุด	2
1.12 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความสามารถของผู้เรียน	4.14	.663	มาก	5
1.13 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	3.43	1.016	มาก	8
1.14 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.43	.938	มาก	8
1.15 มีการประยุกต์สื่อในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน(สื่อในท้องถิ่น สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อทางวัฒนธรรม)	4.00	.877	มาก	7
รวม	**4.12**	**.656**	**มาก**	**1**
2. การวัดและประเมินผลการเรียน				
2.1 มีการชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน วิธีการประเมินผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	4.50	.519	มากที่สุด	1
2.2 มีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน	3.57	.852	มาก	6
2.3 มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่หลากหลาย	3.64	.842	มาก	5
2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ	3.93	.917	มาก	2

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านกระบวนการ (Process)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
2.5 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของผู้สอน	3.86	.864	มาก	3
2.6 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.71	.825	มาก	4
2.7 แจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบตามกำหนดเวลาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง	3.50	.941	มาก	7
รวม	**3.82**	**.615**	**มาก**	**2**
รวมด้านกระบวนการ (Process)	**3.97**	**.602**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในด้านกระบวนการ (Process) นั้น พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม (μ =3.92) และรายด้าน กล่าวคือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 1 ได้แก่ **ด้านการจัดการเรียนการสอน** (μ =4.12) ที่ผู้สอนมีความเห็นว่า มีการชี้แจงคำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์ของการเรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหา และมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่ ประเด็นความเพียงพอและความทันสมัยของเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งการประยุกต์สื่อในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นอยู่ในระดับท้าย ๆ แม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม

อันดับ 2 รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน (μ =3.82) ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน วิธีการประเมินผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนและการประเมินผลการเรียนครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมทางวิชาการ และที่สำคัญผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของผู้สอนด้วย แต่จุดอ่อนในประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนที่ผู้สอนสะท้อนความคิดเห็นออกมา ซึ่งควรมีการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ประเด็นการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบตามกำหนดเวลา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และประเด็นการประเมินผลก่อนเรียน – หลังเรียน ซึ่งผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับท้าย ๆ แม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรด้านผลผลิต (Product)

ประเด็นข้อคำถามด้านผลผลิต (Product)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต				
1.1 มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	4.07	.730	มาก	4
1.2 มีทัศนคติต่อสาขาวิชา สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	4.29	.611	มากที่สุด	2
1.3 มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	4.00	.555	มาก	5
1.4 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่	4.00	.555	มาก	5
1.5 มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	3.86	.535	มาก	6
1.6 มีสัมมาคารวะ	4.29	.611	มากที่สุด	2
1.7 มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน	4.07	.616	มาก	4
1.8 มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.86	.535	มาก	6
1.9 มีมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.14	.538	มาก	3
1.10 สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นได้	4.43	.646	มากที่สุด	1
1.11 ใช้ความรู้และประสบการณ์จากสาขาวิชาฯมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.14	.663	มาก	3
รวมด้านผลผลิต (Product)	**4.10**	**.461**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.5 ซึ่งเป็นความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในด้านผลผลิต (Product) เป็นด้านที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา (มหาบัณฑิต) พบว่าอยู่ในระดับมาก (μ =4.10) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 1 ได้แก่ มหาบัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นได้ อันดับ 2 รองลงมา ได้แก่ ความมีสัมมาคารวะและมีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และอันดับที่ 3 ได้แก่ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์จากสาขาวิชาฯ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ประเด็นที่ผู้สอนมีความเห็นอยู่ในระดับท้าย ๆ แม้จะอยู่ในระดับมากก็ตาม ได้แก่ ความมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความกระตือรือร้นใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.6 สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร โดยภาพรวมทั้ง 4ด้าน

ประเด็นรวมข้อคำถามทั้ง 4 ด้าน	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. ด้านบริบท (Context)				
1.1 สภาพแวดล้อมของหลักสูตร	4.23	.602	มากที่สุด	1
1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.11	.664	มาก	2
1.3 โครงสร้างของหลักสูตร	3.95	.735	มาก	4
1.4 เนื้อหาของหลักสูตร	4.05	.604	มาก	3
รวม (ด้านบริบท)	**4.09**	**.582**	**มาก**	**2**
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)				
2.1 ความพร้อมของผู้เรียน	3.71	.591	มาก	1
2.2 ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม	3.25	.933	มาก	2
รวม (ด้านปัจจัยนำเข้า)	**3.48**	**.711**	**มาก**	**4**
3. ด้านกระบวนการ (Process)				
3.1 การจัดการเรียนการสอน	4.12	.656	มาก	1
3.2 การวัดและประเมินผลการเรียน	3.82	.615	มาก	2
รวม (ด้านกระบวนการ)	**3.97**	**.602**	**มาก**	**3**

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเด็นรวมข้อคำถามทั้ง 4 ด้าน	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
4. ด้านผลผลิต (Product)				
4.1 คุณลักษณะของมหาบัณฑิต	4.10	.461	มาก	1
รวมทั้ง 4 ด้าน	**3.91**	**.533**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางสรุปความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรโดยภาพรวม (ทั้ง 4 ด้าน) พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ด้านผลผลิต (μ =4.10) รองลงมาได้แก่ ด้านบริบท (μ =4.09) ด้านกระบวนการ (μ =3.97) และด้านปัจจัยนำเข้า (μ =3.48) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา

จากการส่งแบบสอบถามเพื่อสอบถามผู้เรียนที่กำลังเรียนภาคเรียนสุดท้ายและผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิต จำนวน 312 ชุด โดยผ่านผู้ประสานงานในแต่ละศูนย์การเรียนรู้เป็นผู้รวบรวม ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 218 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.87 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	113	51.8
หญิง	105	48.2
รวม	**218**	**100.0**
2) อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	17	7.8
30 – 39 ปี	41	18.8
40 – 49 ปี	94	43.1
50 – 59 ปี	60	27.5
60 ปีขึ้นไป	6	2.8
รวม	**218**	**100.0**
3) สถานภาพ		
กำลังศึกษาอยู่	82	37.6
สำเร็จการศึกษาแล้ว	136	62.4
รวม	**218**	**100.0**
4) ศูนย์การเรียนรู้		
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด	62	28.4
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัด	62	28.4
นครศรีธรรมราช	32	14.7
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร	35	16.1
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา	12	5.5
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงคราม	15	6.9
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่		
รวม	**218**	**100.0**

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5) อาชีพ		
ราชการ	126	57.8
เอกชน	10	4.6
รัฐวิสาหกิจ	8	3.7
ธุรกิจส่วนตัว	52	23.8
อื่น ๆ (ระบุ)พระภิกษุ,NGO	22	10.1
รวม	**218**	**100.0**
6) จุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
มีความถนัด	40	12.2
เป็นที่ต้องการของผู้ปกครอง	3	.9
เป็นที่ต้องการของหน่วยงานที่ประจำอยู่	46	14.1
คาดว่าจะเรียนง่ายกว่าสาขาวิชาอื่น	36	11.0
มีความสนใจ	176	53.8
อื่น ๆ (คิดว่าสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน/ในอาชีพได้,ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น/ในชีวิตประจำวัน/พัฒนาตนเอง,ไม่มีหลักสูตรอื่นให้เลือก ใกล้บ้าน)	26	8.0
รวม	**218**	**100.0**

จากตารางที่ 4.7 เป็นการจำแนกข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.8 เป็นเพศชายพอ ๆ กับเพศหญิง (ร้อยละ 48.2) ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.1 มีอายุ 40 – 49 ปี และรองลงมาร้อยละ 27.5 มีอายุ 50 – 59 ปี และร้อยละ 62.4 เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว เป็นผู้ที่เรียนอยู่ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราดและศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชพอ ๆ กัน คือร้อยละ

28.4 ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.8 มีอาชีพรับราชการ รองลงมาร้อยละ 23.8 มีธุรกิจส่วนตัวและจุดมุ่งหมายที่เข้าเรียนสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.8 มีความสนใจ และร้อยละ 14.1 เป็นที่ต้องการของหน่วยงานที่ประจำอยู่

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตร

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรด้านบริบท (Context)

ประเด็นข้อคำถามด้านบริบท (Context)
1. สภาพแวดล้อมหลักสูตร
1.1 หลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ
1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
1.3 หลักสูตรเน้นความเป็นบูรณาการ
1.4 หลักสูตรเน้นเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
1.5 หลักสูตรตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น
รวม ประเด็นสภาพแวดล้อมหลักสูตร
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2.1 ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
2.2 ให้มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าวิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
2.3 ให้มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
2.4 เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถนำความรู้จากแนวคิดทฤษฎีและสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นพัฒนาที่เหมาะสมกับสังคมไทย

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านบริบท (Context)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
2.5 ให้มีคุณธรรม จริยธรรม รักท้องถิ่นและภาคภูมิใจในความเป็นไทย	4.35	.628	มากที่สุด	4
รวม ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	**4.37**	**.493**	**มากที่สุด**	**2**
3. โครงสร้างของหลักสูตร				
3.1 หน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร (36 หน่วยกิต) เหมาะสม	4.29	.682	มากที่สุด	1
3.2 หน่วยกิตหมวดวิชาสัมพันธ์ (9 หน่วยกิต) เหมาะสม	4.25	.669	มากที่สุด	4
3.3 หน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะด้าน (24 หน่วยกิต) เหมาะสม	4.26	.724	มากที่สุด	3
3.4 หน่วยกิตหมวดการค้นคว้าอิสระ (3 หน่วยกิต) เหมาะสม	4.28	.726	มากที่สุด	2
รวม ประเด็นโครงสร้างของหลักสูตร	**4.27**	**.602**	**มากที่สุด**	**4**
4. เนื้อหาของหลักสูตร				
4.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.32	.619	มากที่สุด	3
4.2 สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.35	.691	มากที่สุด	1
4.3 มีความยากง่ายเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน	4.26	.657	มากที่สุด	5
4.4 มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	4.30	.672	มากที่สุด	4
4.5 มีความหลากหลายเน้นบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์ต่าง ๆ	4.32	.663	มากที่สุด	3
4.6 มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้เรียน ภาคทฤษฎี 3 ครั้ง (21 ชั่วโมง) ภาคปฏิบัติ 4 ครั้ง (28 ชั่วโมง)	4.34	.675	มากที่สุด	2
รวม ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร	**4.31**	**.528**	**มากที่สุด**	**3**
รวม ด้านบริบท (Context)	**4.34**	**.461**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.8 เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรฯ ด้านบริบท (Context) พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ =4.34) และเมื่อพิจารณาประเด็นที่เป็นองค์ประกอบย่อยของบริบทพบว่า ทั้ง 4 ประเด็นย่อย (สภาพแวดล้อมของหลักสูตรฯ,วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ,โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรฯ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดดันดับ 1 ได้แก่ ประเด็นสภาพแวดล้อมของหลักสูตรฯ (μ =4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ หลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก

การปฏิบัติจริง รองลงมาหลักสูตรเน้นความเป็นบูรณาการและหลักสูตรตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ตามลำดับ

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับ 2 รองลงมาได้แก่ ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าวัตถุประสงค์ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาได้แก่ ให้มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางด้านสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและให้มีภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นผู้นำทางวิชาการสามารถนำความรู้จากแนวคิดทฤษฎีและสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นไปกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับสังคมไทย รวมทั้งให้มีคุณธรรม จริยธรรม รักท้องถิ่นและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตามลำดับ

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 3 ได้แก่ ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร (μ =4.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อผู้เรียนมีความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อันดับ 2 รองลงมาได้แก่ ความเหมาะสมของเวลาที่กำหนดให้เรียน (ภาคทฤษฎี 3 ครั้ง : 21 ชั่วโมง,ภาคปฏิบัติ 4 ครั้ง : 28 ชั่วโมง) อันดับ 3 ได้แก่ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมีความหลากหลายเน้นบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ

สำหรับประเด็นโครงสร้างของหลักสูตร ผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่อันดับ 4 (μ =4.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร (36 หน่วยกิต) มีความเหมาะสม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ จำนวนหน่วยกิตการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) 3 หน่วยกิตมีความเหมาะสม และหมวดวิชาเฉพาะด้าน 24 หน่วยกิต หมวดวิชาสัมพันธ์ 9 หน่วยกิต มีความเหมาะสม ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ประเด็นข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. ความพร้อมของผู้สอน				
1.1 มีการเตรียมการสอนและแผนการสอนก่อนที่จะมาสอน	4.26	.704	มากที่สุด	5
1.2 มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	4.30	.706	มากที่สุด	3
1.3 เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและวินัย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดี	4.28	.718	มากที่สุด	4
1.4 มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอน	4.39	.724	มากที่สุด	1
1.5 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การสอน	4.37	.714	มากที่สุด	2
1.6 ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่สอน	4.28	.739	มากที่สุด	4
1.7 ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	4.20	.753	มาก	6
1.8 มีการใช้เทคโนโลยี โสตทัศนูปกรณ์มาช่วยสอน	4.13	.745	มาก	8
1.9 รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.26	.750	มากที่สุด	5
1.10 ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนนอกเหนือจากเรียนในห้องเรียน	4.17	.815	มาก	7
รวม ประเด็นความพร้อมของผู้สอน	**4.26**	**.611**	**มากที่สุด**	**1**
2. ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	**3.88**	**.663**	**มาก**	
2.1 มีหนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ	3.84	.801	มาก	4
2.2 มีหนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.83	.805	มาก	5
2.3 มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของรายวิชา	3.89	.843	มาก	3
2.4 มีการจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.83	.798	มาก	5
2.5 มีอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่เหมาะสม	3.82	.871	มาก	6
2.6 มีชุมชนเพียงพอที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมความรู้และทักษะ	4.06	.778	มาก	1
2.7 สถานที่เรียนมีบรรยากาศที่ดีเหมาะสมกับการศึกษาเรียนรู้	3.89	.892	มาก	3

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
2.8 การติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์ฯมีความสะดวก รวดเร็ว	3.95	.902	มาก	2
2.9 การติดต่อประสานงานกับโครงการบัณฑิตศึกษา มีความสะดวก รวดเร็ว	3.78	.868	มาก	7
รวม ประเด็นข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	**3.88**	**.663**	**มาก**	2
รวม ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	**4.07**	**.590**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความเห็นต่อหลักสูตรในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.07) เมื่อพิจารณาประเด็นองค์ประกอบย่อยของปัจจัยนำเข้า ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ประเด็นความพร้อมของผู้สอน และความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่าด้านความพร้อมของผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (μ =4.26) ประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การสอน มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีคุณธรรม จริยธรรมและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่สอน ฯลฯ ตามลำดับ

สำหรับประเด็นความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (μ =3.88) ซึ่งผู้เรียนมีความเห็นว่ามีชุมชนเพียงพอที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกปฏิบัติ การติดต่อประสานงานกับศูนย์ฯมีความสะดวก รวดเร็ว สถานที่เรียนมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และมีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของรายวิชา ฯลฯ ตามลำดับ แต่การติดต่อประสานงานกับโครงการบัณฑิตศึกษามีความสะดวกรวดเร็วอยู่ในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.78) และประเด็นความเหมาะสมของอาคารสถานที่เรียนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.82

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรด้านกระบวนการ (Process)

ประเด็นข้อคำถามด้านกระบวนการ (Process)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. การจัดการเรียนการสอน				
1.1 มีการชี้แจงคำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนก่อนเข้าสู่เนื้อหา	4.17	.719	มาก	7
1.2 มีการชี้แจงเงื่อนไขในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.19	.663	มาก	6
1.3 มีการจัดสัดส่วนในการเรียนการสอนทางด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.17	.710	มาก	7
1.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.27	.669	มากที่สุด	3
1.5 มีการประยุกต์เนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง	4.29	.702	มากที่สุด	2
1.6 เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงออก	4.35	.749	มากที่สุด	1
1.7 ปลูกฝังการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.17	.764	มาก	7
1.8 ปลูกฝังความเป็นผู้มีจรรยาบรรณทางวิชาการ	4.22	.734	มากที่สุด	5
1.9 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา	4.23	.745	มากที่สุด	4
1.10 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลาย	4.23	.795	มากที่สุด	4
1.11 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.23	.714	มากที่สุด	4
1.12 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความสามารถของผู้เรียน	4.14	.774	มาก	9
1.13 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	3.82	.831	มาก	11
1.14 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.93	.776	มาก	10
1.15 มีการประยุกต์สื่อในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน(สื่อในท้องถิ่น สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อทางวัฒนธรรม	4.15	.768	มาก	8
รวม ประเด็นการจัดการเรียนการสอน	**4.17**	**.588**	**มาก**	1

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถามด้านกระบวนการ (Process)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
2. การวัดและประเมินผลการเรียน	**4.05**	**.621**	**มาก**	
2.1 มีการชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล และเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	4.20	.733	มาก	1
2.2 มีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน	4.03	.782	มาก	3
2.3 มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.06	.765	มาก	2
2.4 การประเมินผลการเรียนครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ	4.06	.754	มาก	2
2.5 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของผู้สอน	4.03	.743	มาก	3
2.6 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.93	.756	มาก	5
2.7 แจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบตามกำหนดเวลาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง	4.02	.791	มาก	4
รวม ประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียน	**4.05**	**.621**	**มาก**	2
รวมด้านกระบวนการ (Process)	**4.11**	**.503**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.10 เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรในด้านกระบวนการ (Process) ผลการประเมิน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.11) แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นที่เป็นองค์ประกอบของกระบวนการ ได้แก่ ประเด็นการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียน พบว่า

ประเด็นการจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.17) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดมี 7 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก อันดับที่ 2 รองลงมาได้แก่ มีการประยุกต์เนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง และอันดับที่ 3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันแต่อยู่ในอันดับ 4 และ 5 ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา / วัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา เน้นการบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการปลูกฝังความเป็นผู้มีจรรยาบรรณทางวิชาการ

สำหรับประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียน นั้นความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับ 1 ได้แก่ ผู้สอนมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนวิธีการประเมินผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน อันดับ 2 รองลงมา ได้แก่ ผู้สอนมีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่หลากหลาย และประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณภาพและจรรยาบรรณทางวิชาการ รวมทั้งผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของผู้สอนด้วย

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตร ด้านผลผลิต (Product)

ประเด็นข้อคำถามด้านผลผลิต (Product)	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต				
1.1 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	4.25	.716	มากที่สุด	5
1.2 สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นได้	4.34	.690	มากที่สุด	3
1.3 ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน นำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.39	.685	มากที่สุด	2
1.4 ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.41	.675	มากที่สุด	1
1.5 ความเพียงพอของความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน	4.32	.677	มากที่สุด	4
รวม ด้านผลผลิต (Product)	**4.34**	**.603**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.11 เป็นการแสดงความคิดเห็นขอผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรในด้านผลผลิต (Product) พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ =4.34) และข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุดอันดับ 1 ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (μ =4.41) อันดับ 2 รองลงมา ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ (μ =4.39) และสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อร่วมงานและผู้อื่นได้ (μ =4.34)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ประเด็นข้อคำถามทั้ง 4 ด้าน	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. ด้านบริบท (Context)				
1.1 สภาพแวดล้อมของหลักสูตร	4.39	.628	มากที่สุด	1
1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.37	.493	มากที่สุด	2
1.3 โครงสร้างของหลักสูตร	4.27	.602	มากที่สุด	4
1.4 เนื้อหาของหลักสูตร	4.31	.528	มากที่สุด	3
รวม (ด้านบริบท)	**4.34**	**.461**	**มากที่สุด**	**1**
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)				
2.1 ความพร้อมของผู้สอน	4.26	.611	มากที่สุด	1
2.2 ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	3.88	.663	มาก	2
รวม (ด้านปัจจัยนำเข้า)	**4.07**	**.590**	**มาก**	**3**
3. ด้านกระบวนการ (Process)				
3.1 การจัดการเรียนการสอน	4.17	.588	มาก	1
3.2 การวัดและประเมินผลการเรียน	4.05	.621	มาก	2
รวม (ด้านกระบวนการ)	**4.11**	**.582**	**มาก**	**2**
4. ด้านผลผลิต (Product)				
4.1 คุณลักษณะของมหาบัณฑิต	**4.34**	**.603**	**มากที่สุด**	**1**
รวมทั้ง 4 ด้าน	**4.22**	**.503**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.12 เป็นตารางเพื่อสรุปให้เห็นว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฯ สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ =4.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบริบท (Context) และด้านผลผลิต (Product) (ค่าเฉลี่ย = 4.34) สำหรับอีก 2 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process) ค่าเฉลี่ย 4.11 และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีค่าเฉลี่ย 4.07 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย (ประเด็นองค์ประกอบ) ของแต่ละด้านพบว่า

1. ด้านบริบท (Context) ประเด็นองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด อันดับ 1 ได้แก่ สภาพแวดล้อมของหลักสูตร รองลงมาได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร ตามลำดับ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประเด็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ความพร้อมของผู้สอนและความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ด้านกระบวนการ (Process) ประเด็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียน ตามลำดับ

4. ด้านผลผลิต (Product) ประเด็นองค์ประกอบมีเพียงประเด็นเดียวคือคุณลักษณะของมหาบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรฯ จำแนกตามสถานภาพ (ระหว่างผู้กำลังศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษา) พบว่า โดยภาพรวมแล้วทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จะมีแตกต่างกันบ้างเฉพาะการจัดอันดับและการแปลความหมายในประเด็นย่อยของแต่ละด้านหากพิจารณาเชิงสถิติ (ค่าเฉลี่ย) แล้วจะแตกต่างแต่ก็ไม่มีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมาย และการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรฯ ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้เรียน

ประเด็นข้อคำถาม (ทั้ง 4 ด้าน)	ผู้กำลังศึกษา (82 คน)				ผู้สำเร็จการศึกษา (136 คน)			
	μ	σ	การแปลความหมาย	การจัดอันดับ	μ	σ	การแปลความหมาย	การจัดอันดับ
1. ด้านบริบท (Context)								
1.1 สภาพแวดล้อมของหลักสูตร	4.30	.575	มากที่สุด	3	4.44	.466	มากที่สุด	1
1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.37	.556	มากที่สุด	2	4.37	.454	มากที่สุด	2
1.3 โครงสร้างของหลักสูตร	4.38	.615	มากที่สุด	1	4.20	.587	มาก	4
1.4 เนื้อหาของหลักสูตร	4.25	.552	มากที่สุด	4	4.36	.510	มากที่สุด	3
รวม (ด้านบริบท)	**4.33**	**.497**	**มากที่สุด**	**1**	**4.34**	**.439**	**มากที่สุด**	**2**

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม (ทั้ง 4 ด้าน)	ผู้กำลังศึกษา (82 คน)				ผู้สำเร็จการศึกษา (136 คน)			
	μ	σ	การแปลความหมาย	การจัดอันดับ	μ	σ	การแปลความหมาย	การจัดอันดับ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)								
2.1 ความพร้อมของผู้สอน	4.22	.778	มากที่สุด	1	4.29	.485	มากที่สุด	1
2.2 ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	3.88	.742	มาก	2	3.87	.613	มาก	2
รวม (ด้านปัจจัยนำเข้า)	**4.05**	**.720**	**มาก**	**4**	**4.08**	**.497**	**มาก**	**4**
3. ด้านกระบวนการ (Process)								
3.1 การจัดการเรียนการสอน	4.12	.739	มาก	1	4.20	.474	มาก	1
3.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.08	.761	มาก	2	4.03	.522	มาก	2
รวม (ด้านกระบวนการ)	**4.10**	**.736**	**มาก**	**3**	**4.11**	**.469**	**มาก**	**3**
4. ด้านผลผลิต (Product)								
4.1 คุณลักษณะของมหาบัณฑิต	4.31	.733	มากที่สุด	**2**	4.37	.511	**มากที่สุด**	**1**
รวม (ทั้ง 4 ด้าน)	**4.20**	**.627**	**มาก**		**4.23**	**.413**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.13 มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กรณีความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฯ ในภาพรวม จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้กำลังศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.20 ในขณะที่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.23 ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ (แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย) แต่เมื่อแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยดังกล่าวพบว่าอยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุด (ดูเสมือนว่าแตกต่างกัน) ทั้งนี้เป็นเพราะเกณฑ์การแปลผลกำหนดไว้ว่าค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 จัดอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3.41 – 4.20 จัดอยู่ในระดับมาก จึงสรุปได้ว่าในภาพรวมแล้วผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ประเด็นที่ 2 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านบริบทและด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เพียงแต่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มให้ความสำคัญแต่ละด้านแตกต่างกันบ้างในลักษณะสลับกันเท่านั้น เช่น กลุ่มผู้กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อด้านบริบทอันดับ 1 และด้านผลผลิตอันดับ 2 ส่วนกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา ให้ความคิดเห็นในด้านผลผลิตเป็นอันดับ 1 ด้านบริบทอันดับ 2 ส่วนด้านกระบวนการและด้านปัจจัยนำเข้า ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ในประเด็นองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน พบว่าผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันใน 3 ด้าน (ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยนำเข้า) ซึ่งมีความสอดคล้องทั้งในประเด็นการจัดเรียงอันดับและการแปลความหมาย มีเพียงด้านบริบทเท่านั้นที่ผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในประเด็นองค์ประกอบย่อยแตกต่างกันในเรื่องการจัดเรียงอันดับและการแปลความหมาย กล่าวคือ

กลุ่มผู้กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อโครงสร้างของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 1 แต่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 1

ส่วนประเด็นของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และจัดอยู่ในอันดับ 2 เหมือนกัน

สำหรับความคิดเห็นอันดับ 3 มีความแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ กลุ่มผู้กำลังศึกษา ให้ความสำคัญที่สภาพแวดล้อมของหลักสูตรแต่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา ให้ความสำคัญที่เนื้อหาของหลักสูตร แต่ก็อยู่ในระดับมากที่สุดของทั้ง 2 กลุ่ม

และความคิดเห็นอันดับ 4 จะเห็นว่ากลุ่มผู้กำลังศึกษา ให้ความสำคัญที่เนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดแต่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา ให้ความสำคัญที่โครงสร้างของหลักสูตรและอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งประเด็นรวมแต่ละด้านและประเด็นองค์ประกอบย่อยแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้กำลังศึกษา มีเพียงประเด็นความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มผู้กำลังศึกษา แต่ก็แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในเชิงตัวเลขค่าสถิติ ยกเว้นประเด็นโครงสร้างของหลักสูตรที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ที่กลุ่มผู้กำลังศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.38 แต่กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.20

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ใช้มหาบัณฑิต

จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 210 ชุด ให้กับผู้ใช้มหาบัณฑิต (มหาบัณฑิต 1 คน / ผู้ใช้มหาบัณฑิต 1 คน) โดยให้ผู้ประสานงานแต่ละศูนย์การเรียนรู้เป็นผู้รวบรวมปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 143 ชุด คิดเป็นร้อยละ 68.10 ของจำนวนผู้ใช้มหาบัณฑิตทั้งหมด ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.14 จำนวนและอัตราร้อยละของผู้ใช้มหาบัณฑิตจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้มหาบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	92	64.3
หญิง	51	35.7
รวม	**143**	**100.0**
2) อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	8	5.6
30 – 39 ปี	12	8.4
40 – 49 ปี	52	36.4
50 – 59 ปี	68	47.6
60 ปีขึ้นไป	3	2.0
รวม	**143**	**100.0**
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	6.3
ปริญญาตรี	59	41.3
ปริญญาโท	73	51.0
ปริญญาเอก	2	1.4
รวม	**143**	**100.0**

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้มหาบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4) ศูนย์การเรียนรู้		
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด	32	22.4
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	28	19.6
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร	19	13.3
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา	37	25.8
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงคราม	12	8.4
ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่	15	10.5
รวม	**143**	**100.0**
ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้มหาบัณฑิต	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
5) สถานภาพของหน่วยงาน		
หัวหน้าหน่วยงานราชการ	73	51.0
รัฐวิสาหกิจ	17	11.9
ภาคเอกชน	22	15.4
อื่น ๆ (ระบุ) ได้แก่ เพื่อน / ผู้ร่วมงานที่เป็นราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่ในองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ	31	21.7
รวม	**143**	**100.0**

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้มหาบัณฑิตในหลักสูตรฯ สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 25.8 อยู่ที่ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา รองลงมาร้อยละ 22.4 อยู่ที่ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 อยู่ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานราชการ รองลงมาร้อยละ 21.7 อยู่ในฐานะอื่น ๆ ได้แก่ ฐานะเพื่อนร่วมงานที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างและเพื่อนในองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ และส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี รองลงมา มีอายุ 40 – 49 ปี สำหรับระดับการศึกษา ร้อยละ 51.0 จบการศึกษาระดับปริญญาโท รองลงมาร้อยละ 41.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

3.2 ผลการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิต

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตจำแนกตามคุณลักษณะของมหาบัณฑิต

คุณลักษณะของมหาบัณฑิต	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1.มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	4.36	.588	มากที่สุด	3
2. มีทัศนคติต่อสาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	4.25	.563	มากที่สุด	8
3. มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	4.19	.627	มาก	10
4. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่	4.31	.608	มากที่สุด	5
5. มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	4.28	.633	มากที่สุด	7
6. มีสัมมาคารวะ	4.39	.617	มากที่สุด	2
7. มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน	4.23	.625	มากที่สุด	9
8. มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.33	.625	มากที่สุด	4
9. มีมนุษย์สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.45	.602	มากที่สุด	1
10. สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นได้	4.39	.582	มากที่สุด	2
11. ใช้ความรู้และประสบการณ์จากสาขาวิชาฯมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.29	.646	มากที่สุด	6
รวม	**4.32**	**.456**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้มหาบัณฑิต / ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฯ สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.32) เมื่อพิจารณาแต่ละคุณลักษณะแล้ว พบว่า

คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับ 1 ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อันดับ 2 รองลงมา ได้แก่ การมีสัมมาคารวะ และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น สำหรับอันดับ 3 ได้แก่ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ส่วนคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย (อันดับ 10) ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีค่าเฉลี่ย 4.19 แต่ยังอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายและการจัดอันดับความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิต จำแนกแต่ละศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้	μ	σ	การแปลความหมาย	อันดับที่
1.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด	4.30	.234	มากที่สุด	5
2.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	4.34	.384	มากที่สุด	4
3.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร	4.44	.437	มากที่สุด	3
4.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา	4.10	.544	มาก	6
5.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงคราม	4.55	.414	มากที่สุด	1
6.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่	4.49	.588	มากที่สุด	2
รวม	**4.32**	**.456**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4.16 จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฯ สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.32) เมื่อจำแนกแต่ละศูนย์การเรียนรู้พบว่าอันดับที่ 1 ได้แก่ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงคราม (μ = 4.55) รองลงมาได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่ (μ= 4.49) อันดับที่ 3 ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร (μ = 4.44) ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (μ = 4.30) และศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด (μ = 4.30) 9ามลำดับ สำหรับศูนย์การเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของมหาบัณฑิตต่ำสุด ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ย 4.10

ผลการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1. ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร
2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร
3. ผลการประเมินข้อเสนอแนะของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร

มีอาจารย์ผู้สอนจำนวน 8 คน ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรในด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวิชาที่เคยสอน และด้านหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านผู้เรียน

1) ควรมีการคัดเลือกผู้เรียนที่มีความพร้อมด้านสุขภาพ และมีวัยวุฒิที่เหมาะสม (ทำงานแล้ว) ที่จะพัฒนาตนเองและส่วนรวมเป็นสำคัญ

2) ผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้และมีความตั้งใจจริง มีการติดตามผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

3) ผู้เรียนควรมาเรียนเพื่อต้องการความรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นจริง ๆ (ไม่ใช่มาเรียนเพื่อต้องการวุฒิเพียงอย่างเดียว)

4) เมื่อตัดสินใจมาเรียนแล้วจะต้องพร้อมที่จะเรียนและพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติได้เต็มที่เพื่อการเรียนรู้และทักษะ

5) ผู้เรียนมีความหลากหลายทั้งคุณวุฒิ วัยวุฒิ เศรษฐานะและประสบการณ์ในอาชีพ ควรมีการจัด class ให้ผู้เรียนได้รู้จักคุ้นเคย สนิทสนมและเอื้อเฟื้อต่อกัน

6) ที่ผ่านมามีผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่พื้นฐานความรู้อ่อน จึงควรมีการปรับพื้นฐานความรู้ก่อนเรียนจริงและควรมีการปรับพื้นฐานโลกทัศน์ ทัศนคติต่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ด้านผู้สอน

1) ผู้สอนทุกคนต้องตระหนักและรับผิดชอบในหน้าที่และให้คำปรึกษาผู้เรียนได้

2) ควรจัดผู้สอนที่มีความเข้าใจธรรมชาติของสังคมและมีความปรารถนาที่จะร่วมช่วยพัฒนาท้องถิ่น

3) ผู้สอนต้องบูรณาการการสอนเชิงทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติที่เป็นจริงให้มากขึ้น เน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวและชุมชนได้จริง

4) กรณีผู้สอนใหม่ (ไม่เคยสอนรายวิชาในหลักสูตรนี้มาก่อน) ควรมีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และผลงานวิชาการซึ่งกันและกันบ้างในทุกภาคเรียน เพื่อทำความเข้าใจกับปรัชญาของหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาที่สอน

5) ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนควรมีการทดสอบผู้เรียนเป็นรายบุคคลในการเรียนเป็นระยะ ๆ ระหว่างเรียน มีการมอบหมายเอกสารให้ศึกษาเป็นรายบุคคล (Book Review)

1.3 ด้านวิชาที่เคยสอน

1) เนื้อหาโดยรวมยังเป็นการถ่ายทอดเป็นรายวิชาและถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นหลักการเป็นหลัก ควรออกแบบให้มีการศึกษาชุมชนและสร้างกระบวนการวิเคราะห์ให้มากขึ้นและควรมีงานวิจัยมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนให้มากขึ้น

2) ควรเน้นการเพิ่มคุณภาพในการนำไปใช้ได้จริงเป็นสำคัญและควรจัดให้มีการเรียนการสอนตลอด 15 – 16 สัปดาห์ ควรปรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชาการศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่อง (Independent Study) ให้เป็น 6 หน่วยกิต เพราะเป็นรายวิชาที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น

3) มีหลายวิชาโดยเฉพาะวิชาสัมมนาเป็นวิชาที่สนับสนุนกระบวนการคิดทั้งผู้นำและผู้ร่วม ทำให้สมาชิกของกลุ่มรู้จักบทบาทของตนเองและฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูลและการเรียนการสอนแบบสัมมนาที่ถูกต้องยิ่งกว่านั้นยังได้นำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมานำเสนอเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

1.4 ด้านหลักสูตร

1) ควรกำหนดคุณลักษณะของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนให้เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนทฤษฎีการพัฒนาชุมชนมาแล้ว

2) ควรปรับรายละเอียดในคำอธิบายรายวิชาที่มีความซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันเข้าด้วยกันและควรเพิ่มรายวิชาที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3) โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรฯ ดีมีประโยชน์ ตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ช่วยพัฒนาท้องถิ่น แต่การประสานงานยังไม่ดีพอ ควรมีการประสานงานกับผู้สอนให้รวดเร็วและเข้าถึงมากกว่านี้

4) ศูนย์การเรียนรู้ที่เปิดสอนมีเอกสาร หนังสือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนน้อย ควรเน้นการบริหารจัดการ ดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน เช่น ควรจัดหาเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม ไม่ควรเป็นหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนหรือของผู้เรียน

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร

จากผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่กำลังศึกษาภาคการศึกษาสุดท้ายตอบแบบสอบถามทั้งหมด 218 คน มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ในจำนวน 60 คนนี้ เมื่อเปรียบเทียบตามสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละศูนย์การเรียนรู้แล้ว มีรายละเอียดปรากฏตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดจำแนกตามสัดส่วนของผู้ตอบแต่ละศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้	ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	ร้อยละ
1.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด	62	16	25.8
2.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	62	16	25.8
3.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร	32	7	21.9
4.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา	35	12	34.3
5.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสมุทรสงคราม	12	4	33.3
6.ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่	15	5	33.3
รวม	**218**	**60**	**27.5**

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างผู้ตอบคำถามปลายเปิดกับผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดพบว่า ร้อยละ 34.3 เป็นผู้ตอบจากศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา รองลงมามีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 33.3 ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้สมุทรสงครามและศูนย์การเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับศูนย์การเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชและศูนย์การเรียนรู้จังหวัดตราด มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ25.8 และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีร้อยละ 21.9

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นด้านผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความพร้อมและมีความมุ่งมั่นในการเรียนมีความสนใจในหลักสูตรนี้มาก เพราะตรงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน การเรียนในท้องถิ่นทำให้มีความเข้าใจท้องถิ่นและมีสำนึกต่อท้องถิ่นของตัวเองมากขึ้น

2) ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียน เพราะทำให้รู้จักปรับใช้สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว เพื่อนำไปพัฒนาในหน่วยงาน พัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคมรอบข้างได้ ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการจัดการและการพัฒนายิ่งขึ้น

3) ผู้เรียนมีความหลากหลายทั้งวัยวุฒิและอาชีพการงาน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ระหว่างกัน ซึ่งเป็นข้อดี แต่มีข้อจำกัดในการทำงานกลุ่ม เพราะเกิดความไม่พร้อมเพรียงกันในการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เพราะบางคนไม่มีเวลาว่างเนื่องจากภาระงาน

4) การเรียนในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีความสะดวกในการเดินทางมาเรียน โดยไม่ต้องเดินทางไปเรียนที่ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) ทำให้ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ไม่ถูกปิดกั้น มีความคิดเป็นอิสระของตัวเอง มีเสรีภาพในการแสดงออก

5) ที่ผ่านมาผู้เรียนมีจำนวนน้อย เพราะขาดการประชาสัมพันธ์

2.2 ข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน

1) เนื่องจากผู้เรียนมีความหลากหลาย มีอาชีพ อายุ ความรู้และประสบการณ์แตกต่างกันมาก ควรมีกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย ทั้งนี้เพื่อความร่วมมือและการประสานงานที่ดี

2) ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรนี้ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนให้มากขึ้นและการเปิดรับนักศึกษาควรมีการคัดเลือกด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อจักได้ผู้เรียนที่ตั้งใจเรียนจริง ๆ

3) ผู้เรียนควรเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาพอสมควรแล้วมาเรียนจะดีมาก เพราะหากเป็นผู้ที่ทำงานแล้วจะมีประสบการณ์และข้อมูลมาประกอบการเรียนได้ แต่ถ้าเป็นผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมาใหม่ ๆ ควรฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและควรปลูกฝังให้มีค่านิยมรับผิดชอบต่อสังคม (ไม่เห็นแก่ตัว)

4) ผู้เข้าศึกษาควรมีพื้นฐานในการเรียนสาขาฯนี้มาพอสมควรแต่ก็ไม่ควรปิดกั้นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น เพราะหลักสูตรนี้มีประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นและผู้นำชุมชน หากไม่มีพื้นฐานโดยการเรียนสาขาวิชานี้มาก่อน ก็ควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่น

5) ควรพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพและอยากเห็นการจูงใจให้ผู้นำท้องถิ่นมาเรียนให้มากขึ้น เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและให้ผู้เรียนเข้าถึงชุมชนมาก ๆ

6) ควรเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้อย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม ใช้หลักสูตรนี้เพิ่มทักษะภาคปฏิบัติ โดยลงพื้นที่ปฏิบัติจริง ๆ ในลักษณะงานเชิงประจักษ์ให้มาก มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้บูรณาการได้อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ เพราะแต่ละท้องถิ่นมีบริบทที่แตกต่างกัน

7) ถ้าเป็นผู้เรียนที่ผ่านการทำงานมาแล้วหรือใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานอยู่แล้ว การเรียนวันเสาร์ – อาทิตย์ จะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก แต่ถ้าเป็นผู้เรียนที่จบมาใหม่ต้องเพิ่มกระบวนการเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติจริงด้วยตัวเองมากขึ้นจะทำให้ผู้เรียนใช้ความรู้กับการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความมั่นใจ

8) ควรเน้นการประเมินผลการเรียนตามศักยภาพของนักศึกษาและควรมีการติดตามผลจากผู้เรียนเมื่อเรียนจบแล้วได้นำความรู้ประสบการณ์ไปปฏิบัติได้จริง

9) ควรขยายโอกาสให้ผู้เรียนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนเพิ่มมากขึ้น “ทำอย่างไรจะให้**คน**ได้มีโอกาสเรียนหลักสูตรมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต” มหาวิทยาลัยควรเปิดสอนหลักสูตรนี้ตามศูนย์การเรียนรู้ต่างจังหวัดต่อไปและเพิ่มมากขึ้น

2.3 ความคิดเห็นด้านผู้สอน

1) ผู้สอนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มากเหมาะสมกับสาขาวิชา มีการเตรียมตัวดี มีความพร้อมในการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจงานและปฏิบัติได้ง่าย

2) ผู้สอน สอนด้วยความรู้และอุดมการณ์จริง ๆ มีความตั้งใจมากให้ความรู้สุดความสามารถ มีความเป็นกันเอง มีความเมตตาต่อศิษย์ รักศิษย์ทุกคน ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างดีเยี่ยม ทำหน้าที่อาจารย์ได้เป็นอย่างดี

3) การถ่ายทอด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเต็มที่ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในสิ่งใหม่ ๆ สิ่งดี ๆ เกิดขึ้นในการถ่ายทอดความรู้ได้มีการถ่ายทอดปลูกฝังคุณค่าคุณธรรมให้ศิษย์ได้ดีมาก

2.4 ข้อเสนอแนะด้านผู้สอน

1) ผู้สอนแต่ละรายวิชาควรสำเร็จมาในสาขาที่ตรงกับวิชาที่สอน ควรเตรียมการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น

2) การสอนควรให้กระบวนการคิดในการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ควรมีกระบวนการสอนที่สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมกับผู้เรียน

3) ผู้สอนมีความรู้ความสามารถมากดีอยู่แล้ว แต่มีเวลาจำกัดทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาบางส่วนบางตอนขาดหายไป (ยังไม่กระจ่างเท่าที่ควร) ประกอบกับการค้นคว้าเพิ่มเติมค่อนข้างทำได้ยาก เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลแหล่งข้อมูลและมีงานประจำ ควรมีเวลามากขึ้นหรือเพิ่มอาจารย์ผู้สอนหรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสอน

4) ควรเน้นการเรียนการสอนจากการปฏิบัติจริงให้มากขึ้นตามสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเน้นวิธีคิด สอนให้ผู้เรียนคิดเป็นและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนได้อย่างแท้จริง

5) ควรหาบุคลากรในท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพแต่ละด้านหรือครูภูมิปัญญาในพื้นที่มาเป็นวิทยากรเสริมในแต่ละวิชาหรือให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่พบกับผู้ที่มีบทบาทในชุมชน เป็นต้น ซึ่งนอกจากเป็นการเพิ่มผู้สอนเสริมผู้สอนหลักได้ทางหนึ่งแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจนำไปใช้พัฒนาท้องถิ่นด้วยความเชื่อมั่นอีกด้วย

6) ควรเพิ่มช่องทางในการประสานงานระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์เพื่อไขข้อข้องใจของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนในห้อง (นอกเวลา) และอยากให้ผู้สอนบางท่านมีการประเมินผลการเรียนที่เที่ยงธรรม

2.5 ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร

1) ชื่นชมหลักสูตรนี้ เพราะทำให้คนในชุมชนท้องถิ่นหันกลับไปมองและเอาใจใส่ในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น เข้มแข็งและยั่งยืน

2) เป็นหลักสูตรที่ดีมาก มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นตรงกับชีวิตประจำวันและมีประโยชน์ต่อชุมชน เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง มีการบูรณาการเข้ากับท้องถิ่นได้เป็นไปตามบริบทของผู้เรียน

3) เป็นหลักสูตรที่ดี มีความเป็นรูปธรรม ทันสมัยและเข้าถึงชุมชนจริง ๆ มีการจัดการเรียนรู้

4) ได้หลักคิดเพื่อนำไปพัฒนาสังคมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนำสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2.6 ข้อเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตร

1) หลักสูตรดีทันสมัยอยู่แล้ว ควรขยายผลต่อด้วยการผลักดันให้มีการเปิดสอนในท้องถิ่นให้มากที่สุด (โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่) ทั้งนี้เพื่อความเจริญอย่างยั่งยืนของประเทศไม่ควรสร้างเงื่อนไขจนทำให้**คน**หมดโอกาสที่จะเรียนรู้

2) เนื้อหาวิชามีความเหมาะสม แต่หากจะมีการปรับปรุงเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและตามแนวทางการพัฒนา (ตามแผนพัฒนาฯ) ควรเพิ่มวิชาด้านการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น เช่น การพัฒนาด้านการเกษตร เป็นต้น

3) ควรเพิ่มความเข้มข้นในวิชาสถิติให้ละเอียดมากขึ้น รวมถึงการทำวิจัยโดยละเอียดเพื่อประโยชน์ในการนำไปทำวิจัย (การค้นคว้าอิสระ) และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นรู้ได้ด้วยความเข้าใจและมั่นใจยิ่งขึ้น

4) การจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์ – อาทิตย์ เหมาะสมดีและควรจัดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน (เม.ย. – พ.ค.) สำหรับผู้สนใจเรียนแบบรวบรัดด้วย

5) การเรียนการสอนควรสร้างการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นจริงและใช้สถานการณ์ของบริบทชุมชนเป็นเครื่องมือของหลักสูตรเน้นทักษะการปฏิบัติให้มากขึ้น หากฝึกให้ผู้เรียนเป็นวิทยากรกระบวนการได้จะดีมาก

6) ควรผสมผสานผลการศึกษากลุ่มในชุมชนเข้ากับหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้าน OTOP หรือพัฒนาชุมชนของจังหวัดและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเพราะก่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นจริงและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

7) ควรมีตำราการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าที่ผ่านมาและควรมีกำหนดการบริหารงานของแต่ละศูนย์การเรียนรู้ให้ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ผู้ประเมินยังได้สอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิต จำนวน 10 คน ในวันซ้อมรับปริญญาบัตรในด้านหลักสูตรและสภาวะการมีงานทำ (ด้านผลผลิต) พบว่ามีรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ร้อยละ 60 เป็นเพศหญิง และมีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี รองลงมาร้อยละ 40 มีประสบการณ์ทำงาน 7 – 10 ปี และร้อยละ 80 ใช้เวลา 3 ปีสำเร็จการศึกษา

2. ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร

2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า

1) ความเหมาะสมของปรัชญาและความมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.70)

2) ความเหมาะสมเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรในประเด็นประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งประโยชน์โดยรวม ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ประโยชน์ในการปฏิบัติงานและความเหมาะสมกับผู้เรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน (μ = 4.73)

2.2 ด้านกระบวนการ

1) คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ การสอนเป็นทีม การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเป็นวิทยากร การจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งด้านคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ การประเมินผลการเรียนที่มุ่งเพื่อพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการทำค้นคว้าอิสระที่มีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยเป็นวิทยากร เป็นที่ปรึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.77)

2) ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้อุปกรณ์และบริการต่าง ๆ ของศูนย์การเรียนรู้พบว่าในประเด็นความสะดวกและความเพียงพอมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (μ = 3.53)

3) ความพึงพอใจด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำติดตามการเรียน การเชิญวิทยากรภายนอกเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดหัวข้อการค้นคว้าอิสระ และการทำหน้าที่ของผู้สอนทั้งด้านการเรียนการสอนและคำแนะนำด้านอื่น ๆ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.62)

2.3 ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

มหาบัณฑิตที่สำเร็จในหลักสูตรนี้ได้ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.53) ในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาจนสามารถนำความรู้จากแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้ สามารถทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถสื่อสารความรู้และเผยแพร่ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ทั้งแนวกว้างและแนวลึกและมีลักษณะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ คุณธรรมจริยธรรมและวุฒิภาวะทางจิตใจ-อารมณ์สูง

2.4 ด้านผลผลิต

การติดตามผลในประเด็นสภาวะการมีงานทำของมหาบัณฑิต พบว่า

1) ร้อยละ 100 เป็นผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วในจำนวนนี้ร้อยละ 70 ทำงานอยู่ในหน่วยงานรัฐบาล(ราชการ) ร้อยละ 20 เป็นหน่วยงานเอกชนและร้อยละ 10 เป็นธุรกิจส่วนตัว

2) ต่อประเด็นที่ว่า ได้ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนหรือไม่ พบว่าร้อยละ 70 ได้ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนเพราะก่อนมาเรียนได้พิจาณาแล้วว่าสาขาวิชานี้น่าจะมีประโยชน์ตรงกับลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่แล้ว สำหรับอีกร้อยละ 30 งานที่ปฏิบัติไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจจึงตัดสินใจเรียนสาขาวิชานี้

3) ร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษาต่างมีความเห็นเหมือนกันว่า “ทั้งหน่วยงานและเพื่อนร่วมงานยอมรับในความสามารถในการปฏิบัติงานของพวกตนอยู่ในระดับมาก

4) ร้อยละ 60 ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ได้รับการปรับตำแหน่งหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งนี้ต่างให้เหตุผลว่า (1) ตนเองเป็นตำรวจมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณามาก (2) ลักษณะงานไม่ตรงกับที่จบการศึกษา (3) ทำธุรกิจส่วนตัว (4) เป็นหุ้นส่วนและกรรมการบริษัท (5) ตนเองเป็นราชการจะปรับตำแหน่งได้ต้องทำปริมาณงานเองและ (6) ตนเองเป็นผู้บริหารสูงสุดอยู่แล้ว สำหรับอีกร้อยละ 40 ที่ตอบว่าได้รับการปรับตำแหน่ง แต่ที่จริงแล้วน่าจะเป็นการปรับวุฒิจากระดับปริญญาตรีเป็นระดับปริญญาโท (ไม่ใช่การปรับตำแหน่ง) มีเพียง 1 ราย (ร้อยละ 10) ที่ได้ปรับตำแหน่งจากนักพัฒนาชุมชนเป็นหัวหน้างานพัฒนาชุมชน

5) ในประเด็นของการปรับเงินเดือน พบว่า ร้อยละ 80 ไม่ได้รับการปรับเงินเดือน เกินครึ่งหนึ่งให้เหตุผลว่าเพราะเงินเดือนตัน / เงินเดือนเต็มขั้น ส่วนที่เหลือให้เหตุผลว่าเพราะทำธุรกิจส่วนตัว เป็นหุ้นส่วนบริษัท เป็นผู้บริหารอยู่แล้วและลักษณะงานไม่ได้อยู่ในสาขาเดียวกับที่จบมาตามลำดับ แต่อีกร้อยละ 20 ได้มีการปรับเงินเดือนที่สูงขึ้น

6) ในประเด็นของการนำผลการวิจัย(ในลักษณะของการค้นคว้าอิสระ) ไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเอง พบว่า ร้อยละ 100 ได้นำไปใช้ในลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันตามลักษณะงานของตนเอง เช่น

(1) นำข้อมูลในการทำงานในชุมชนโดยเฉพาะวิธีการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเกี่ยวกับการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่

(2) นำข้อมูลที่ได้จากการทำค้นคว้าอิสระไปสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนทอผ้าอเนกประสงค์เข้าสู่ระบบโรงเรียนและสู่ชุมชน

(3) นำผลจากการวิจัยไปพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน เช่น การรวบรวมภูมิปัญญาชาวบ้าน ประเพณีวัฒนธรรม ได้มีการสืบค้นฟื้นฟูและอนุรักษ์ให้เป็นที่ประจักษ์แก่กระทรวงวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนและเป็นที่ศึกษาดูงานของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

(4) บริษัทสามารถนำข้อมูลไปนำเสนอต่อลูกค้าและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลกับงานวิจัยอื่น ๆ ในเรื่องใกล้เคียงกันเพื่อหาวิธีการทำธุรกิจได้

(5) นำไปประยุกต์ใช้กับงานประจำ เช่น วิเคราะห์การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นอกจากนี้ยังนำความรู้วิจัยไปทำผลงานเลื่อนระดับ 6 และรายงานหัวหน้า

(6) จากการทำวิจัย (ค้นคว้าอิสระ) ทำให้ได้ปรับวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความอดทน การเข้าถึงชุมชน เข้าสังคมใช้ความหลากหลายของวิธีการเรียนมาปรับใช้กับผู้ร่วมงานและลูกน้อง

3. ข้อเสนอแนะ

ผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ต้องการให้มีการเปิดสอนหลักสูตรฯนี้ในลักษณะแบบ Short Course แบบนี้ เพราะเป็นการศึกษานอกระบบ / ตามอัธยาศัย ทำให้เด็กและคนในท้องถิ่นตื่นตัวเรื่องนี้กันมาก โดยเฉพาะเรื่องของท้องถิ่น / เรื่องของชุมชนและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมเท่ากับเป็นการเสริมความรู้ให้กับคนในท้องถิ่นให้มีโอกาสได้เรียน

3.2 มหาวิทยาลัยควรเปิดสอนหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป เพื่อให้บุคคลที่สนใจได้มาเรียนรู้และนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นบ้านเกิดตนเองต่อไป เพราะจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในกรุงเทพมหานครควรเปิดต่างจังหวัดต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร

มีผู้ตอบจำนวน 23 คน จากจำนวนทั้งหมด 143 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 ผลการประเมินพบว่าผู้ใช้มหาบัณฑิตและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ด้านนักศึกษา

1) นักศึกษาควรมีการศึกษาหลักสูตรว่านำไปใช้กับตนเองได้อย่างไร จึงตัดสินใจลงทะเบียนเรียน

2) ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ในท้องถิ่นมีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ ถ้ามหาวิทยาลัยไม่มาเปิดการเรียนการสอน ผู้คนอีกมากไม่มีโอกาสได้เรียนรู้

3) นักศึกษาควรตระหนักในภาระหน้าที่นักศึกษาโดยยึดระเบียบ / วินัยของความเป็นนักศึกษาโดยเคร่งครัด (บางคนขาดความรับผิดชอบ / ไม่ตรงเวลา)

4) นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชานี้ควรเป็นนักศึกษาที่จบปริญญาตรีด้านการพัฒนาท้องถิ่นด้านการพัฒนาชุมชน / เอกชน

5) เมื่อสำเร็จการศึกษามาแล้วควรนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้จริงจะเป็นประโยชน์มากและต้องหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

3.2 ด้านผู้สอน

1) ควรจัดหาอาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านที่จะสอนให้มากขึ้นโดยเฉพาะวิชาที่อาจารย์นั้นสอน

2) ผู้สอนควรมีความหลากหลายสาขาวิชาและต้องมีความเข้าในในหลักสูตรอย่างแท้จริง

3) ผู้สอนนำประสบการณ์สู่การวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาและชุมชนและควรถ่ายทอดให้ความรู้ให้เห็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้

4) อาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่มีกัลยาณมิตรต่อนักศึกษาดีมาก ๆ เป็นกันเองเมื่อมีปัญหาได้รับแนะนำดูแลอย่างดีจากผู้สอน

3.3 ด้านหลักสูตร

1) ดีมากสำหรับผู้นำไปใช้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนไม่เครียดและได้ประโยชน์จากการเรียนหลักสูตรนี้

2) จัดกิจกรรมเสริมด้านการพัฒนาท้องถิ่น สร้างประสบการณ์ตรงในการพัฒนาท้องถิ่นควรเน้นการปฏิบัติจริงในท้องถิ่น

3)ควรเน้นระเบียบกติกาของสังคมมาสอดแทรกบ้างเพื่อจะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักข้อบังคับกติกาของสังคมมากขึ้น